

PFU-SAK NR. 039/13

KLAGER: Adv. Espen Rønning p.v.a. Kvalsund kommune
ADRESSE: Pb. 475, 9615 Hammerfest
TELEFON:
PUBLIKASJON: NRK Dagsrevyen
PUBLISERINGSDATO: 03.01.2013, 04.01.2013
STOFFOMRÅDE: Forvaltning
GENRE: Nyhetsreportasje
SØKERSTIKKORD: Dekning for titler, saklighet og omtanke, kontroll av opplysninger, klargjøring av premisser
REGISTRERT: 05.02.2013
BEHANDLET I SEKR.: 05.02.2013
BEHANDLES I PFU: 30.04.2013
FERDIGBEHANDLET: 30.04.2013
BEHANDLINGSTID: 85 dager
KLAGEGRUPPE: Kommune (advokatklage)
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

NRK brakte **torsdag 3. januar 2013** en nyhetsreportasje i Dagsrevyen med følgende introduksjon fra studio:

**«Ingen har et overordnet ansvar for å avdekke korrupsjon i kommunene.
Revisorene følger ikke opp.»**

Dette utdypes med at kommunene skal drive selvkontroll, og at **«konsekvensen er at korrupsjonsjakt nedprioriteres og økonomisk kriminalitet blir ikke oppdaget»**. Derneft sendes en reportasje fra Kvalsund kommune, en kommune som ifølge reporteren har **«bunnskraft kommunekasse og her har beskyldninger om korrupsjon hengt over kommunen lenge»**. Videre problematiseres det at kommunens kai, der det fraktes hundretusenvis av tonn stein i året, ikke gir kommunen noen inntekter. I reportasjen heter det videre:

«Reporter: For en stor bedriftseier får bruke kaia gratis. Den samme bedriftseieren eier også et selskap sammen med kommunen. Nilsen frykter at dette selskapet brukes til å tappe kommunen for penger.

Opposisjonspolitiker Yngve Nilsen: - Det var jo (en) faktura som var betalt ut fra Kvalsund kommune til noen konsulentselskaper, som vel var veldig dårlig dokumentert.

Reporter: - Til sammen dreier det seg om over to millioner kroner. Yngve Nilsen gjør nå det flertallet i kommunen ikke ville.

Opposisjonspolitiker Yngve Nilsen: - Nei, vi oversender den til Økokrim, for å få

klarløst om det har vært noe straffbart. Om det kan være snakk om korrupsjon eller... Vi ser det veldig alvorlig hvis det er sånn at kommunenes innbyggere har fått regning på noe de ikke skulle ha fått.»

Kvalsunds ordfører sier dernest at han ikke vil uttale seg om saken, ettersom han anser seg som inhabil. Han uttaler:

**«Ordfører: - Jeg forholder meg nå egentlig til kai-avtalen. Det var vel det vi hadde avtale om at vi skulle snakke om. Så, hvis du er ferdig med den, så kan vi avslutte.
Reporter: - Men han er sikker på at kommunen ikke har rett til å tjene en krone på kaia de eier, på grunn av en gammel bruksavtale. Det har han fått juridisk ekspertise til å fastslå. Men den rapporten vil han ikke vise til NRK eller noen i kommunestyret.»**

Dernest påpeker NRK at revisorer i tilsynsmyndighetene ikke leter etter korrupsjon i kommunene. Det bringes et intervju med lederen for Norges kommunerevisorforbund, som uttaler:

**«- Det kan vel tenkes at det skjer. Men det er ikke vanlig. Vi har et forvaltningsregister som burde fange opp sånne ting. (...)
Reporter: - Så dere som er revisorer jobber ikke systematisk for å avdekke korrupsjon?
- Ikke med det for øyet å finne korrupsjon.»**

Det fastslås at konsekvensene av å ikke drive systematiske søk er økt risiko for at korrupsjon forekommer. Videre sier reporteren:

«I går fortalte Dagsrevyen om korrupsjon i norske kommuner. Økokrim forteller at dette er et økende problem. Det er kommunene selv som skal passe på at korrupsjon ikke skjer. Men dette blir ofte nedprioritert.»

Innsatsen mot korrupsjon skal nå styrkes, hevder regjeringens representant videre. Avslutningsvis intervjues Direktør for arbeidslivspolitik i NHO, Sigrun Våge. Hun sier blant annet at **«[d]e eksemplene som har kommet opp, viser at det kan være utro tjenere i alle sektorer, også i kommunal sektor»**. Videre svarer hun følgende på spørsmål om hvor alvorlig det er at Økokrim melder om en økning:

«Det kan tenkes at det øker. Men jeg synes at med de eksemplene Dagsrevyen har kommet fram med nå, så er jo den gode saken at kommunene selv har avdekket dette. Det at ting avdekkes, betyr ikke at man ikke har et godt system.»

Fredag 4. januar fulgte NRK opp med en ny reportasje og følgende studiointroduksjon:

«Så til korrupsjonspåstandene i kommune-Norge. Politisjefen i Hammerfest stemte imot politietterforskning av en mulig korrupsjonssak. Han er selv politiker og sitter i Kvalsund kommunestyre. Betenkelig, sier jusprofessor.»

I innslaget sier reporteren blant annet:

«Kan man være politisjef og ordfører på en gang? Terje Wickstrøm i Kvalsund i Finnmark kunne det. Kommunestyremøtet i Kvalsund 13. desember. Her fungerer

Terje Wickstrøm som ordfører når kommunestyret beslutter å ikke sende en mulig korrupsjonssak til Økokrim. Wickstrøm stemmer imot anmeldelse. (...) I går fortalte Dagsrevyen om opprivende korrupsjonsbeskyldninger i Kvalsund kommune. Kommunale midler ble satt inn i et næringssselskap. Men flere av regningene til næringssselskapet ble fortsatt betalt av kommunen. Ansatte i kommunen kan ha skodd seg personlig, mener opposisjonen.»

Opposisjonens representant forklarer at de oversender den omtalte saken til Økokrim, og at de **«ser det veldig alvorlig hvis det er sånn at kommunene sine innbyggere har fått regning på noe de ikke skulle ha fått».**

KLAGEN:

Klager, Kvalsund kommune, skriver om bakgrunnen for NRKs innslag: «I begynnelsen av januar kjørte NRK Dagsrevyen en serie om korrupsjon i norske kommuner. Første innslag ble sendt 2. januar og omhandlet konkrete saker i kommunene Verran, Eidsvoll og Vefsn. Rådmennene i de respektive kommunene ble intervjuet og bekreftet langt på vei de faktiske forhold som reportasjen bygget på. Serien fortsatte de to neste dagene (...). Begge innslagene rettet fokuset mot Kvalsund kommune.»

Til problemstillingene som ble tatt opp i NRKs dekning av Kvalsund, står det: «Staten (...) inngikk i 1973 en avtale med Folldal Verk (FV) hvor Staten ble gitt rett til å føre opp en kai (...) ved FV sitt anlegg (...). FV fikk gjennom avtalen bruksrett til kaien. Kvalsund kommune kjøpte kaien fra Staten i 2001 og har således trådt inn i de rettigheter som staten hadde (...). Kaien ville gitt kommunen betydelige inntekter dersom kommunen kunne disponert den fritt, men denne muligheten utelukkes ved at Repparfjord Eiendom AS har bruksretten (...). Kommunen har sett på muligheten for å si opp avtalen og har i denne forbindelse innhentet flere juridiske betenkninger (...). Kommunen har ikke ønsket å offentliggjøre disse, da en offentliggjøring vil avsløre kommunens forhandlingsposisjon (...).»

Avtalen ble også sagt opp av daværende rådmann i 2011, skriver klager, men oppsigelsen ble trukket tilbake: «Det sentrale poeng i denne sammenheng er at årsaken til at avtalen ikke er sagt [opp] fra kommunens side er at det har vært usikkerhet rundt konsekvensene av dette, og da særlig om kommunen kan bli erstatningspliktig (...).»

Om regningsbetalingen det er stilt spørsmål ved i NRKs dekning, står det i klagen: «I 2006 stiftet Kvalsund kommune selskapet Kvalsund Næringspark AS sammen med Wergeland Holding AS [morselskapet til Repparfjord Eiendom AS; sekr. anm.]. Kommunen eier 51 % av aksjene (...). I perioden 2006-2010 var daværende rådmann i Kvalsund kommune (...) også daglig leder og i en periode styremedlem i Kvalsund Næringspark. Både Kvalsund kommune og Wergeland Holding AS har i denne perioden kjøpt konsulenttjenester fra firmaet SMB Securities.»

Videre står det at kontrollutvalget ba revisjonen granske utbetalingene til dette og et annet selskap, og i rapporten (vedlagt) konkluderes det blant annet med brudd på lov og forskrift om offentlige anskaffelser, brudd på regler om inhabilitet, sammenblanding av roller og brudd på krav til internkontroll. Det er ikke konkludert med brudd på regler om god regnskapsskikk. Årsaker og anbefalinger fra rapporten gjengis, og videre trekkes følgende avsnitt frem av klager: «Revisjonen vil nevne at Kvalsund kommune og Kvalsund Næringspark AS har vekslet på å betale fakturaer fra selskapet SMB Securities AS (...). Våre

funn gir imidlertid ikke grunn til å konkludere med at det har forekommet dobbeltfakturerings. Fakturaene gjelder (...) betaling for tjenester som er knyttet til et felles formål for både Kvalsund kommune og Kvalsund Næringspark AS (...). Vår undersøkelse viser at det foreligger tvil om Kvalsund kommune var rett adressat for alle de 18 fakturaene som kommunene betalte (...).»

Klager opplyser om at opposisjonspolitikeren som uttalte seg til Dagsrevyen, fremmet forslag om å oversende saken til Økokrim da revisjonsrapporten ble behandlet i kommunestyret. Forslaget ble ikke vedtatt. Også politimesterens habilitet ble diskutert i møtet, men kommunestyret fant ham habil.

Om klagegrunnlaget, står det: «Det er (...) overhode[t] ikke noe grunnlag for å si at det er begått straffbare handlinger i forbindelse med de forhold som er omtalt ovenfor. Det er heller ikke holdepunkter for å si at noen har beriket seg (...).»

Det vises til at kommunen er liten, og at det i små kommuner er vanlig at ressurssterke personer innehar flere ulike roller, og at det er «juridisk akseptert» at inhabilitetsreglene her «må "tøyes" noe». Klager påpeker også at kommunen «ikke har hatt noen rolle eller påvirkning i forbindelse med at Wergeland Holding AS har ervervet (...) bruksrettigheter til kaien. Klager mener NRK har brutt Vær Varsom-plakatens punkt 4.1 om saklighet og omtanke, og punkt 4.4 om dekning for titler. Det vises til Nina Owings innledning til det første innslaget, om at korrupsjonsjakt ikke prioriteres. Klager skriver: «Deretter går man rett over i innslaget om Kvalsund kommune, hvor det hovedsakelig fokuseres på saken om Folldal-kaien, men hvor også betaling av regninger blir nevnt. (...) Etter innslaget fra Kvalsund er det 3 påfølgende intervjuer (...). Ingen saker fra andre kommuner er omtalt i innslaget. (...) Owings innledende kommentarer og de etterfølgende intervjuer om korrupsjon fremstår gjennom rekkefølge og sammenheng som direkte koblet opp mot Kvalsund-saken.»

Og om innslaget påfølgende dag står det videre: «Innslaget starter med at programleder Lisbet Skei sier: "så over til korrupsjonspåstandene i kommune-Norge" mens kommuneskiltet til Kvalsund vises på skjermen. (...) Reporteren uttaler (...) at "kommunale midler ble satt inn i et næringssselskap, men flere av regningene til næringssselskapet ble fortsatt betalt av kommunen". (...) Forholdene i saken gir ikke grunnlag for å hevde at det foreligger korrupsjon eller "kameraderi".»

Klager opplever fremstillingen som usaklig og «totalt ute av proporsjoner». Påstanden om at kommunen har betalt regninger tilhørende næringssselskapet, er det ifølge klager ikke dekning for, ettersom revisjonen uttaler «at det er tvil om dette». Det anføres dermed også brudd på VVP 3.2.

Videre står det: «Forut for intervjuet som ble sendt den 03.01. diskuterte ordfører Olsen premissene for intervjuet med reporteren. Intervjuet skulle omhandle kai-avtalen (...) Olsen ga klar beskjed om at han ikke ville uttale seg om rapporten vedrørende konsulentregningene da han var erklært inhabil (...). (...) Underveis stilte reporteren likevel - i strid med det som var avtalt - flere ganger spørsmål om næringssselskapet og de nevnte regninger. Da innslaget ble sendt viste man kun en liten del av intervjuet, hvor Olsen var spurt om nettopp disse tema, og hvor det tydelig fremgår at Olsen føler seg overrumplet.» Det anføres brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 3.3 om klargjøring av premisser, og dessuten på punkt 4.14 om samtidig imøtegåelse: «Det ble meget tydelig forklart for reporteren at ordfører Olsen ikke hadde anledning til å uttale seg om

revisjonsrapporten/konsulenthonorarene. Når NRK da valgte å fremheve dette tema (...) skulle man ha gitt kommunen anledning til å la en annen representant kommentere dette.»

Klager anfører avslutningsvis at «[b]etegnelser som korrupsjon og økonomisk kriminalitet er svært belastende og må brukes med forsiktighet». Klager anser særlig dekningen av «kai-saken» som uforståelig, men skriver også om den mulige dobbeltrollen knyttet til konsulenthonorarene: «Det er (...) et langt steg fra en uheldig dobbeltrolle til korrupsjon. (...) Saken bærer preg av at Dagsrevyen har vært overivrige, nærmest desperate i sin jakt på stoff til korrupsjonsserien. Man har latt seg bruke og tatt parti for den ene siden i en sak som det er politisk strid om.»

FORSØK PÅ MINNELIG ORDNING:

Partene har vært i kontakt i et forsøk på å komme fram til en minnelig ordning, uten at dette har lyktes dem.

TILSVARSRUNDEN:

NRK oppsummerer innledningsvis klagens hovedpunkter, og skriver så: «Generelt for svarene våre er dette svært viktig: Kommunen omtaler overhodet ikke i sin klage at kommunen er under politietterforskning for bla. korrupsjon. Kommunen nevner heller ikke at representanter for opposisjonen har meldt saken til Økokrim, bla. for korrupsjon. (...) NRK har ikke sagt at det er begått straffbare handlinger i Kvalsund kommune (...). Det ble ikke inngått noen avtale med ordføreren om at NRK bare skulle stille spørsmål om kaiavtalen. Det var relevant å stille ordføreren spørsmål på overordnet nivå om forhold knyttet til fakturasaken, og NRK ble heller ikke tilbudt å snakke med noen andre i kommunen om dette forholdet.»

Det vises videre til at NRK har lagt vekt på ikke å navngi involverte enkeltpersoner. NRK peker også på at pressen skal søke å avdekke mulige kritikkverdige forhold, jf. VVP punkt 1.4.

NRK henviser også til de juridiske betenkningene om kaianlegget, og påpeker at uttalelsene konkluderer med at kommunen ikke kan få erstatningsansvar ved oppsigelse.

Om det første innklagede innslaget, skriver NRK at Kvalsund kommune her ikke er nevnt innledningsvis: «Head og intro er overordnet med et generelt fokus (...). Saken er altså generell om tiltak for å avdekke eventuell korrupsjon. Sakene denne dagen er dessuten en oppfølging av en pakke dagen før, der tre helt andre kommuner var omtalt.» NRK påpeker at man under intervjuet med kommunerevisorforbundets leder henviser til NRKs foregående dekning.

Videre skriver NRK: «Historien om Kvalsund kommune handler nettopp om at mistanker og beskyldninger om korrupsjon får leve uten at man kommer til bunns i saken. (...) [E]tter en lang prosess valgte AP-flertallet i kommunen ikke å politianmelde forholdene. (...) Politiet i Vest-Finnmark satte i verk etterforskning av kommunen på eget initiativ våren 2012, på bakgrunn av forhold som ble omtalt i lokalpressen (...). Dette var ukjent for både NRK og opposisjonen i kommunen da første sak ble publisert 3. januar.»

NRK peker på sakens åpenbare offentlige interesse, samt til kommunerevisjonens funn. Det understrekes at innslagene ikke har påstått at det har forekommet dobbeltfakturerings.

Om studiointroduksjonen til det andre innklagede innslaget, der ordet «korrupsjonspåstandene» er brukt, skriver NRK: «Påstandene om korrupsjon er altså høyst til stede i Kvalsund. (...) At politiet har startet å etterforske saken (...), kan vi heller ikke underslå, selv om det kan virke belastende. Det er altså ikke belegg for at NRK eller intervjuobjektet har påstått at det har foregått "korrupsjon" eller "kameraderi" i Kvalsund (...).» NRK anser å ha dekket forholdene med «den nødvendige saklighet og omtanke».

NRK avviser også brudd på Vær Varsom-plakatens bestemmelse om kontroll av opplysninger (3.2), og viser her til uttalelser i rapporter og i notat fra daværende rådmann om regningsbetalingen. NRK mener de har dekning for sin påstand om at Kvalsund kommune betalte regninger som angitt næringssselskapet. Blant annet siteres følgende fra rådmannens notat: «[D]et [er] overveiende sannsynlig at de anviste fakturaer 1191 og 861 skulle være belastet Kvalsund Næringspark AS, og ikke Kvalsund kommune.» Det vises også til at klager ikke har kontaktet NRK for å få rettet feilen.

Om intervjupremissene står det i tilsvaret at ordføreren ved intervjuforespørsel gjorde det klart at han «var inhabil og derfor ikke kunne snakke om fakturasaken (...). Det ble imidlertid ikke gjort noen avtale (...) om at NRK ikke kunne spørre om fakturasaken overhodet. (...) Det er også relevant at en ordfører svarer i et intervju at han er inhabil (...). Vi vil på generelt grunnlag understreke at det å være inhabil ikke i seg selv har betydning for om vedkommende kan uttale seg om saken. (...) Det er også verdt å merke seg at ordføreren var med i alle vedtak i saken før han ble kjent inhabil 6. desember 2012. (...) NRK [mener] at spørsmålene til ordføreren uansett var av en slik karakter at han burde kunne svare som øverste politiske leder i kommunen.» NRK mener ordføreren eventuelt kunne henvist reporteren til en annen representant for svar, noe som ikke ble gjort. NRK avviser å ha brutt VVPs bestemmelser om klargjøring av premisser og samtidig imøtegåelse.

Avslutningsvis understreker NRK at det i dekningsvis ikke er fastslått at det har forekommet korrupsjon i Kvalsund kommune, kun at de omtalte forholdene etterforskes. Den andre reportasjen handler i hovedsak om politisjefens dobbeltrolle, anfører NRK, og skriver: «Likevel var NRK nødt til å nevne hva saken dreide seg om ved å gi et utdrag fra reportasjen 3. januar (...).»

Klager fastholder klagepunktene. Om kai-saken står det innledningsvis: «At medier omtaler en slik henvendelse til politi/Økokrim er selvsagt helt i orden (...). Problemet er at NRK har brukt disse forhold til nærmest å fronte sin serie om korrupsjon i kommune-Norge, uten at det foreligger noen som helst holdepunkter for å betegne forholdene som korrupsjon. (...) Politiet har opplyst at saken har status som **undersøkelsessak** (...). Det er ikke foretatt noen etterforskningsskritt, annet enn å innhente de to rapportene som er fremlagt for PFU (...). Alt tyder på at saken vil bli henlagt (...). (...) Hvem som helst kan bringe et forhold inn til politiet for vurdering (...). Det faktum alene at en sak er meldt til politiet/Økokrim og er under etterforskning/undersøkelse kan ikke forsvare enhver presentasjon av saken. Kvalsund kommune mener at pressen har plikt til å foreta selvstendige undersøkelser av de aktuelle forhold, og kravene til forholdsmessighet mellom innhold og presentasjon må fortsatt gjelde.»

Klager avviser dernest relevansen i at politiet startet undersøkelser i mars 2012, på bakgrunn av oppslag i lokalmedia. Klager anser disse oppslagene som tendensiøse, udokumenterte og useriøse, og sammenligner det med om «en privatperson skulle inngi en grunnløs anmeldelse».

Fakturasaken omtaler klager slik: «Det er etter kommunens syn ingenting i granskningsrapporten som kan forsvare at de granskede forhold settes inn i en slik sammenheng som NRK har gjort.» Til NRKs sitat fra rådmannens notat, skriver klager: «At tidligere rådmann i sitt notat til revisjonen brukte ordlyden "overveiende sannsynlig" om to av fakturaene endrer ikke bildet. Revisjonen har – nettopp på bakgrunn av notatet (...) – foretatt en meget grundig granskning og konkludert med at det er tvil om disse forholdene.»

Når det gjelder uklarheter rundt hvilke konsekvenser det kan få for kommunen å si opp kai-avtalen, påpeker klager at det ikke er overraskende «at det har vært usikkerhet om dette hos personer som ikke har spesiell kompetanse i forhold til kontraktstolkning eller erstatningsrett». Klager fastholder uansett at det ikke foreligger noen holdepunkter for at forhold knyttet til kai-avtalen skulle ha noe med korrupsjon å gjøre. Videre står det: «Det er ingen holdepunkter for å si at tvilen rundt betaling av de aktuelle fakturaer har noe med korrupsjon å gjøre. Det er ikke engang påvist at det rent faktisk har funnet sted feilaktige utbetalinger.»

Om bruken av ordet «korrupsjonspåstandene» står det deretter: «[D]et er for lettvinnt når en medieaktør dekker seg bak at det finnes en påstand om et utilbørlig forhold, så lenge sammenheng, billedbruk, overskrifter og introer gir et inntrykk av noe mer. Det må være en viss forholdsmessighet mellom "substansen" i saken og presentasjonsmåten.» Klager viser til at forbehold ikke blir tatt i den første reportasjen, og skriver: «Sigrun Vågeng fra KS sa under intervjuet med henne at "de eksempler som har kommet opp viser at det kan være utro tjenere i alle sektorer (...)". Det eneste eksempelet som var "kommet opp" denne dagen var Kvalsund-saken.» Klager mener det ikke kan være spesiell tvil om at den jevne TV-seer vil oppfatte det som om Kvalsund-saken er et eksempel på at det faktisk foregår korrupsjon i kommune-Norge.

Og videre om retting av opplysningen klager anser som feilaktig: «Når det gjelder at kommunen ikke har kontaktet NRK for å få rettet feilen, bemerkes at Kvalsund kommune ikke har tenkt på dette som en reell mulighet.»

Det fastholdes at avtalen med ordføreren var at han kun skulle intervjues om kai-avtalen, om NRKs anførsler for øvrig skriver klager: «Det er (...) ikke tvil om at god forvaltningsskikk tilsier at en leder ikke uttaler seg til media om saker der vedkommende er erklært inhabil.» Og videre: «Dersom NRK likevel hadde til hensikt å snakke om fakturasaken, burde NRK ha spurt om å få prate med andre i kommunen som kunne uttale seg, men dette ble ikke gjort.» Det vises også til at det som ble gjengitt fra intervjuet i innslaget, ikke er dekkende for det synet ordføreren ga uttrykk for i kai-saken, og dette anser klager som brudd på bestemmelsen om rett til samtidig imøtegåelse.

NRK skriver: «Klager mener generelt at opposisjonens ønske om å sende saken til Økokrim, samt politiets undersøkelse/etterforskning, er av begrenset interesse. NKR vil derimot framheve at dette er forhold av stor interesse (...). Vi understreker også at mistanke om korrupsjon både er en del av politiets undersøkelse/etterforskning – samt er omtalt i anmeldelsen (...).»

Til klagers anførsel om at hvem som helst kan levere en anmeldelse, skriver NRK: «En samlet opposisjon ønsket altså en anmeldelse, den ble til slutt fullført av SVs to folkevalgte. Dette er på ingen måte "hvem som helst" i en kommune. Utover dette gjorde NRK en selvstendig vurdering og undersøkelse av saken.»

Om politiets selvstendige undersøkelse står det videre: «Leder for økoteamet i Vestfinnmark politidistrikt (...) hadde rettet henvendelse til kommunen om å få oversendt både rapporten fra Earnst & Young og kommunerevisjonen når den senere forelå. Dette ble gjort da de åpnet sak våren 2012. Dette burde være kjent for kommunens ledelse.» Det påpekes at saken foreløpig ikke er henlagt.

Det vises igjen til at Kvalsund ikke er nevnt i introen til det første innslaget. Deretter skriver NRK om premissene for intervjuet med ordfører: «NRK registrerer at klager ikke kan redegjøre for når og hvordan NRK skal ha forpliktet seg til å la være å stille enkelte spørsmål. Dette ble altså ikke gjort (...).» Kommunens anførsel om hva som er god forvaltningsskikk, avvises av NRK: «NRK vil understreke at det her er forskjell på en leder i forvaltningen og en ordfører. Den folkevalgte ordfører har et utvidet ansvar for å svare om de forhold som angår kommunen, ikke minst om den overordnede konflikten som foreligger (...).»

Om gjengivelsen av ordførerens syn, står det videre: «I NRKs intervju med ordføreren gjengir journalisten ordførerens argumenter rundt kaiavtalen når samtalen blir oppsummert. Det er således ikke riktig at kommunen ikke er gitt samtidig imøtegåelse.»

Avslutningsvis skriver NRK: «Klager omtaler (...) "saken" som hovedoppdrag på Dagsrevyen. Dette er ikke riktig. 3. januar er ikke Kvalsund nevnt i verken head eller intro. 4. januar handlet saken om habilitetssituasjonen for politisjef Wickstrøm der korrupsjonspåstandene kun ble nevnt som en bakgrunn.»

Når det gjelder kaiavtalen som eksempel, understreker NRK at det er opposisjonspolitikeren som tar med reporteren dit og stiller spørsmål ved at kommunen ikke har inntekter fra kaia.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL UTTALELSE:

Klagen gjelder to innslag i en serie i NRK Dagsrevyen om korrupsjon i kommunene. Innslagene er fra Kvalsund kommune, der opposisjonspolitikere har bedt Økokrim granske forhold rundt bruksavtalen til et kai-anlegg, og til konsulentfakturaer kommunen har betalt og som opposisjonen mener er «veldig dårlig dokumentert». Kommunens ordfører er intervjuet, men ettersom han er inhabil, vil han ikke uttale seg om korrupsjonsanklagene. Når det gjelder avtalen om bruk av kaia, går det frem at kommunen, ifølge juridiske uttalelser ordføreren har hentet inn, ikke har rett til å tjene penger på denne. Innslaget påfølgende dag dreier seg i hovedsak om habiliteten til politisjefen i Hammerfest, da han som fungerende ordfører var med på å stemme imot forslaget om å sende den omtalte saken til Økokrim. I oppsummeringen av forholdene i Kvalsund kommune, fastslås det her at regninger til et næringselskap ble betalt av kommunen. Også eksperter på juss, revisjon og habilitet er intervjuet i dekningen.

Klager er Kvalsund kommune, som mener NRKs fremstilling er usaklig og totalt ute av proporsjoner (VVP 4.1). Klager mener introduksjonene fra studio, særlig i det første innslaget, går lenger enn det er dekning for i stoffet, og mener videre NRKs påstand om at kommunen har betalt regninger tilhørende det omtalte næringselskapet, er feilaktig (3.2). Klager mener også at NRK har brutt Vær Varsom-plakatens bestemmelse om klargjøring av premisser (3.3) og samtidig imøtegåelse (4.14), ettersom ordføreren under intervjuet ble spurt om forhold han mener å ha vært klar på at han ikke kunne uttale seg om. Det som ble gjengitt fra intervjuet var, ifølge klager, ikke dekkende for ordførerens syn. Ifølge klager foreligger det videre ingen holdepunkter for å betegne forholdene som korrupsjon, og det vises til at dette er et svært belastende begrep.

NRK avviser klagen og viser til rapporter og uttalelser som underbygger deres fremstilling. Det påpekes at mistanken om korrupsjon er en del av opposisjonens anmeldelse og av politiets undersøkelser/etterforskning. Når det gjelder studiointroduksjonen til det første innslaget, understreker NRK at denne var generell, ikke spesifikk for Kvalsund kommune. Det samme gjelder ekspertuttalelser. Det påpekes at det aldri fastslås at det er begått korrupsjon i Kvalsund kommunen. NRK avviser videre at det ble inngått noen avtale med ordføreren om hva han ikke skulle bli spurt om, og mener han er gjengitt i tråd med god presseskikk.

Pressens Faglige Utvalg vil innledningsvis mene NRK hadde god grunn til å se nærmere på forholdene i Kvalsund kommune i sin serie om korrupsjon i kommune-Norge. Når mediene lager slike serier, er det imidlertid viktig å minne om at hvert enkelt innslag selvsagt må stå seg presseetisk.

Utvalget finner det godtgjort at det var dekning i stoffet for den aktuelle begrepsbruken, all den tid ordet korrupsjon her var fremsatt med forbehold - det var snakk om beskyldninger eller påstander om korrupsjon. Utvalget mener også opposisjonspolitikeren måtte kunne uttale seg om anmeldelsen, såfremt kommunens representant også fikk anledning til samtidig å ta til motmæle. Etter utvalgets mening har kommunen fått denne muligheten, via ordføreren. Utvalget registrerer at det står ord mot ord når det gjelder premissene for dette intervjuet, men mener en ordfører er i en så fremskutt posisjon, at han må forventes å kunne håndtere en situasjon som den omtalte. Han må også forventes å kunne si fra dersom han ønsker at andre skal svare på kommunens vegne i hans sted. Utvalget finner det videre ikke godtgjort at NRKs klipping har resultert i en feilaktig fremstilling av ordførerens meninger.